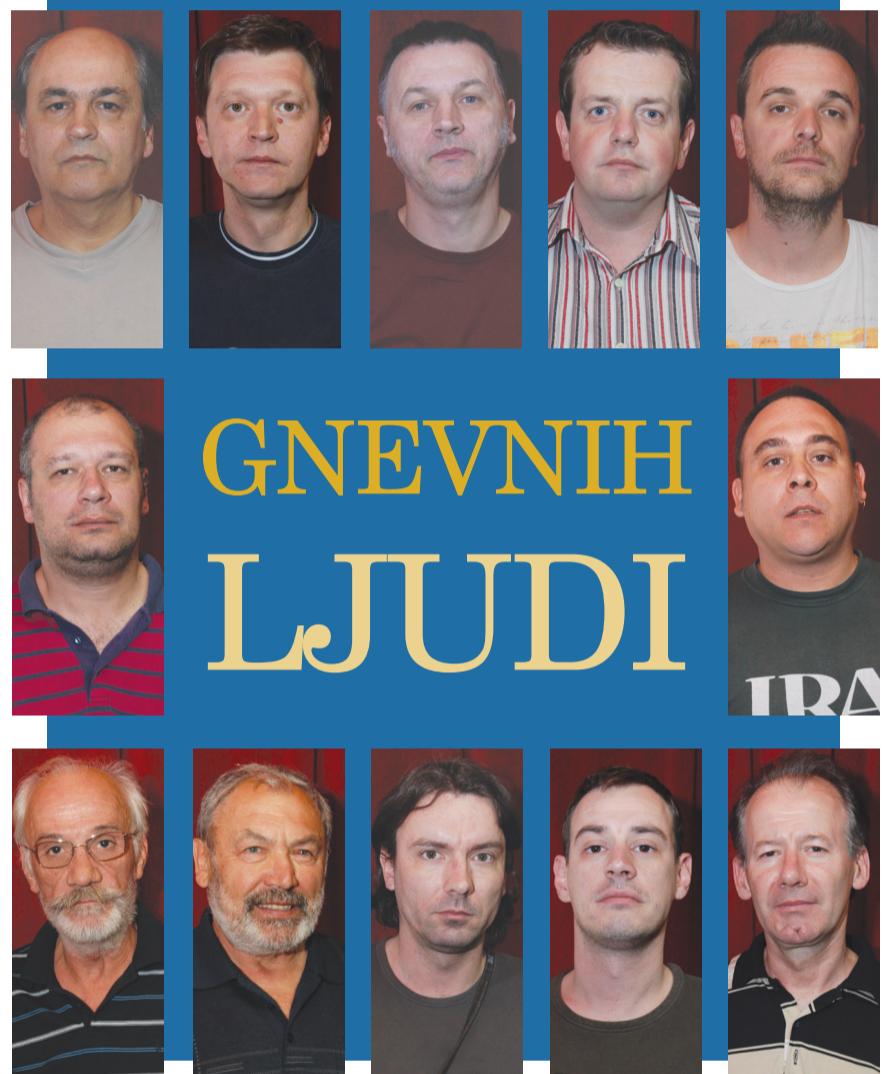

PREMIJERE U KNJAŽEVSKO-SRPSKOM TEATRU U KRAGUJEVCU

Danas
petak, 4. maj 2012.

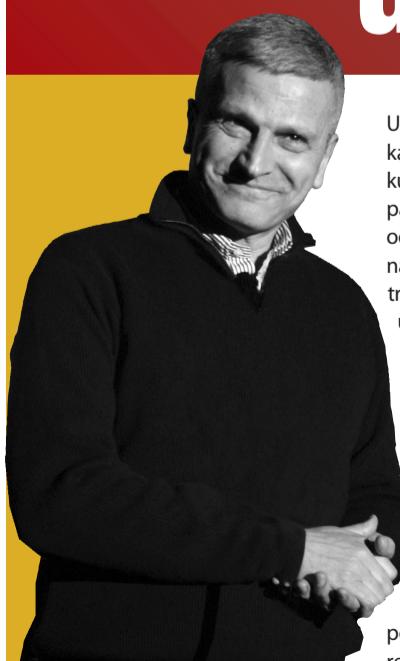

DVANAESTORICA

GNEVNIH LJUDI

Model pozorišnog života u uslovima „tržišta“ kulture

U Kragujevcu, kreativnost vidimo kao kamen temeljac u transformaciji kulturnog modela koji bi trebalo da paralelno raste i podržava tako dugo očekivan industrijski i ekonomski napredak grada, a on bi, zauzvrat, trebalo da zaustavi dugogodišnje urušavanje institucija kulture.

Ova veza uvek je bila i biće neraskidiva, a kragujevačko pozorište dobitilo je zadatak da je među prvim institucijama

kulture, još jednom, kao pri svom osnivanju daleke 1835. osvetli.

Oživljavanje kragujevačkog pozorišta je proces u kojem pored pokretanja „uspavanog“ pogona i resursa paralizanih kriznim godinama,

angažujemo kreativne pojedince, umetnike iz zemalja regionala i šire, koji će svojim radom menjati strukturu i stil pozorišta i grada. Danas po prvi put izvodimo komediju Ričarda Bina *Jedan čovek, dvojica gazda* koja se, posle uspešnog predstavljanja na sceni *Nacionalnog teatra* u Londonu, trenutno prikazuje na *Vest endu i Brodveju*. Dizajn plakata uradio je Goran Dimić, zavičajni umetnik na „privremenom radu“ u Budimpešti.

Uz premjeru ove komedije paralelno pripremamo dramu *Dvanaestorica gnevnih ljudi* Redžinalda Rouza. Reditelj je Nil Flekman (SAD), a u saradnju smo pozvali pozorišta iz Zenice (BiH) i

Virovitice (Hrvatska). Ova složena koprodukcija tri regionalna teatra iz tri susedne zemlje, uz podršku Ambasade SAD, jedan je od modela kojim će se graditi pozorišni život u uslovima „tržišta“ kulture na kojem se razumemo bez prevoda. Kad je reč o prevodima sa engleskog, oba dramska teksta je za kragujevačko pozorište preveo vrsni prevodilac i pozorišni ljubitelj Đorđe Krivokapić, koji živi u Parizu i Beogradu.

Kako se danas, koje je u vremenskoj turbulenciji i užurbanosti već postalo sutra, pravi predstava, pozorište, fabrika, što je to grad u 2012? Kako se svemu tome odmah i neprimetno priključuje prošlost stvarajući mit? Ko su stanovnici tog bezvremenog grada, iza kojih ostaju sva mučna socijalna pitanja? Šta je to što svako od nas treba da razume i učini

kako bi Kragujevac uhvatio ritam vremena u kojem je sve sažeto i brzo, i kojim žive London, Njujork, Zagreb, Sarajevo i drugi gradovi u kojima već uspešno pulsiraju predstave Ričarda Bina, režира Nil Flekman i igraju hrvatski i bosanski glumci? Sve ovo samo su neka od pitanja na koja kragujevačko pozorište danas pokušava da odgovori. Konkurs *Kragujevac u pamćenju i izvan pamćenja* poziv je dramskim piscima da svoje tekstove šalju kragujevačkom pozorištu do početka nove sezone. Najbolje tekstlove.

Knjaževsko-srpski teatar nagradiće uključivanjem u savremeni pozorišni trenutak, a autore će prepoznati kao nove snage koje integrišu vreme i prostor svojom kreativnošću i posvećenim radom.

Piše
Nebojša Bradić

NOVE SNAGE

Britanski humor

Brend Britanski humor poznat je širom sveta, i karakterističan je izraz za komediju nastalu u Britaniji. Fraza ima specifičnu nijansu i u jednu grupu stavlja različite vrste zabave kao što su Monti Pajton, Apsolutno fantastični i Li Evans. Šta to britanskom smislu za humor daje tako poseban identitet?

Moge komedije u kojima danas uživamo u direktnoj su vezi sa ranim komedijama iz perioda Restauracije. Posle 18 godina puritanske zbrane svih javnih nastupa, komedije koje su ponovo otvorile pozorišta 1660. prevažile su granice dobrog ukusa sa temama seksualno-eksplicitne prirode, za kojima je vladala „glad“ u svim slojevima društva, koju je predvodio i pothranjivao Čarls II.

Slično je i danas, jer Britanci zapravo nikad nisu izgubili osećaj uživanja u pornografiji. Zajstva, mode se utvrđivali pod pokroviteljstvom nove gradske radne klase nastale u eri post-industrijske revolucije, koja je dovela da sluša komične pesme i Segajenca u Viktorijanskim muzik-zholovima. Mjuziki je ostao najpopularnija forma zabave više od 100 godina.

Današnja proširenja na malim mestima iznad pabova, koje su koristili uglavnom komičari i eksperimentalni pozorišne trupe, direktno vode poreklo od mjuzika-zholova, koji su svoj život započeli u salonskim barovima. Vremenom su intelektualci i viša klasa bili privučeni na te ne-pretentiozne varijete. Neki izvođači kojima se divimo došli su na televiziju baš iz takve tradicije: Ken Dodd, Morekamb i Vajz, Hilda Bejker, Stenli Holovej, Tesi Ši, pa čaki i Des O'Konor.

Nedavno otkriće knjige Viktorijanskih komičarskih šala (na univerzitetu u Mančesteru) donosi redak uvid u komediju izvedenu u engleskim gradovima 50-ih godina 19. veka. Tu se može naći svega nekoliko šala o želeničkim nesrećama i mnogo raznovrsnih oboři polova. To je uglavnom suptilan humor, ali sa predviđljivim podnožjem prema ženama. „Da li si video šešir moje devojke? Ja sam joj to poklonio. Da li si video njen žaket? Ja sam joj to poklonio. Da li si video njen plavko oko? Ja sam joj to dao.“

Ponekad se britanski humor svodi jednostavno na „pi-pi-ka-ka“, jer ne može se poreći da su Britanci oduvek bili fascinirani telesnim funkcijama - sklonost koja nedostaje američkom humoru. Maks Miler, velika zvezda mjuzika, uvek je na scenu donosio dve knjige šala - jednu belu i jednu plavu. Publiku bi pitao iz koje knjige bi zeleli da im čita. Publike bi uvek birala plavu knjigu, zato što je bilo poznato da sadrži škakljiv materijal. Otuda potiče termin, *plava Šala*. Miler je dva puta bio zarađivan, zato što je „udarao srušive riske“.

Mozda je najbolji vizuelni prikaz britanskog humora dat na „sočnim“ razglednicama Donalda MekGila, koje su se rasprostranile 30-ih godina 20. veka, prodavši se u šesnaest miliona primera godišnje na vrvučku uspeha. Ove bezobrazne slike sigurno su izvršile uticaj i na kralja nastašku, Benjija Hila. Njegove TV emisije, u formama mjuzika, imale su četredeset godina uspeha u Britaniji i ostale popularne širom sveta, čak i posle njegove smrti. Njegove seksističke ideje bile su omražene kod feminističkog pokreta tokom 70-ih i 80-ih godina, ali je to samo dodatno doprinelo njegovoj draži.

Piše
Kal MekKristal
PLAVA ŠALA

Jedan čovek, dvojica gazda

Svetски pozorišni hit komedija *Jedan čovek, dvojica gazda* dobila je nagradu *Ivning standarda* i pozorišne publike Londona. Posle uspešnog predstavljanja na sceni Nacionalnog teatra u Londonu, trenutno se prikazuje na *Vest endu* i *Brodveju*. Knjaževsko-srpski teatar po prvi put u Srbiji izvodi dramu Rilarda Bina u režiji Nebojša Bradića čija je premjera večeras u 20 sati.

TEKST: Ričard Bin (verzija Goldonije drame *Sluga dvojice gospodara*);
PREVOD: Đorđe Krišović;
REŽIJA: Nebojša Bradić;
SCENOGRAFIJA: Miliivoje Štulović;
KOSTIMOGRAF: Jelena Janjatović;
KOMPONIZATOR: Dragoslav Tanasković;
SCENSKI POKRET: Vera Obradović;
LICA: Carli Čarli Patak Klenč - Vladan Živković; Polin Klenč - Sanja Matejić; Hari Dangl - Saša Pilić.

PETAR BENČINA: Nisam spavao 56 sati u nizu

Bogogradski glumac Petar Benčina (27), stalni član ansambla BDP, gostuje u predstavi *Jedan čovek, dvojica gazda*, tumačeći lik jednog od dvojice gazda - Stenlija.

Roden u Zenunu, diplomirao je u klasi profesora Dragana Petrovića Peleta na beogradskom teatrofakultetu, a niz značajnih uloga ostvario je, sem na matičnoj sceni (*Sve o mojoj majci...*), u *BDP* (Banat), *Madlenjanumu* (*Tajna Grete Garbo*), užičkom *Narodnom pozorištu* (*Prokleta avlja*)... Dobitnik je nagrade gran pri *Tatjana Lukjanova* za 2011. Publike ga prepoznaće i po zapazio ulogama u domaćim TV serijama

IZAZOVI

poput *Ono kao ljubav, Miris kiše na Balkanu* i *Vojna akademija*.

- Sa Nebojom Bradićem radio sam svoju prvu profesionalnu predstavu. Bio je tada upravnik BDP. U tom pozorištu ostvario sam važne uloge, glumacki me izuzetno dobro poznaje, a saradivali smo i na predstavi *Prokleta avlja* u koprodukciji tri teatra iz tri različite države. Dao mi je da pročitam komad Ricarda Bina *Jedan čovek, dvojica gazda* u trenutku kad sam imao ponudu za angažman u jednom beogradskom pozorištu, ali sam se opredelio za ovaj projekat jer mi je u njemu ponudena izazovnija glumачka uloga - objašnjava Benčina svoj angažman u Kragujevcu.

Zna da je Binov tekst veliki svetski pozorišni hit koji se uspehom igra u Londonu i Njujorku. - Pozorište, gde god se ono nalazi, čine ljudi. Tekst je sijajan, a glumci odlični i posvećeni radu. Probe su trajale nekad i deset sati dnevno. Najvažnije je da su svi dati od sebe i da predstava koju privodimo premjeri ima potencijal da zaista bude spektakl - iskren je Benčina povodom treće svetske premiere Binovog komada u Kragujevcu i saradnje sa kragujevačkim glumcima koje od ranije nije poznavao.

- Spontano sam ostvario kontakt i neku vrstu prijateljstva sa svakim od njih - tvrdi sagovornik *Danasa*, glumac kojem je ovo prvi profesionalni angažman van Beograda, ako se izuzme projekt *Prokleta avlja* koji su realizovala pozorišta iz Užica, Tuzle i Virovitice. Benčinu od septembra čekaju rad na predstavi *Smrt trgovackog putnika*, američkog klasičnika Artura Milera, u BDP sa, kako sam naglašava, „fomenalnom glumackom ekipom“.

Ali kako je, po njegovim rečima, „hiljade, hiljade,

4. MAJ
2012.

Nagradičani pisac Ričard Bin

Ričard Bin autor je, između ostalih, drama *Ljubi iz Engleske* *Veoma Dobro* (nominacija za najbolju novu komediju Oliver) *Čitat misli* (za Nacionalet); *Jeretič Žerva* (pobjednik za najbolju novu dramu koju dodeljuje *Kružok kritičara*, 2006); *Apartman za mladence* (nagrada koju dodeljuje *Pisar novi predstava*, 2002); *Ispod Kitovih leda* (Nagrada *Džordža Devina*, 2002) i *Tost za Rojal kort*; *Velik moma* za trupu *Bez dojina*, za Lirk *Hameršmit* i na turneji; *Engleska igra* za *Hedlong* na turneji; *U klubu za Hampsted teatar*; *Na krovu za Hal trak*; *Smrati bogi* za londonski *Busi* i njnjegovo *Sinapsu*; *Sjepni porodični Robinson* za *Lajv teatar*, *Njukas na Tajnu i Gospodin Engleska* za *Šefild krušku*. Njegove radio-drame uključuju *Osveta Robina huda*, *Nepotopljivi*, *O pacovima i judama* (poslednje dve nominovane za *Soni nagradu*) i *Juce*. Radio je na adaptaciji filma *Kuća igara* Dejvida Memeta i napisao novu verziju *Hiphondera* za *Almedu*. Dobitnik je više prestižnih priznanja za najbolju dramu i najbolju komediju. Komedija *Jedan čovek, dvojica gazda* dobila je nagradu *Ivning standarda* pozorišne publike Londona.

TEKST: Redžinald Rouz;
PREVOD: Đorđe Krišović;
REŽIJA: Nil Flekman;
SCENOGRAFIJA: Miliivoje Štulović;

KOSTIM: Jelena Janjatović;
LEKTOR: Ljiljana Mrkić Popović;
ASISTENT RÉZJE: Čedomir Štajn, Nikola Milojević;
ULOGA: Porotnik 1 - Vladan Živković (KST); Porotnik 2 - Ivan Vidosavljević (KST); Porotnik 3 - Igor Golub (KV); Porotnik 4 - Miroslav Mijatović (BNP); Porotnik 5 - Adis Mehanić (BNP); Porotnik 6 - Zdravko Maletić (KST); Porotnik 7 - Dragan Stokić (KST); Porotnik 8 - Mirk Božić (KST); Porotnik 9 - Antun Vrbenški (KV); Porotnik 10 - Nikola Milojević (KST); Porotnik 11 - Čedomir Štajn (KST); Porotnik 12 - Milić Jovanović (KST).

PREMIJERE U KNJAŽEVSKO-SRPSKOM TEATRU U KRAGUJEVCU

Kragujevac - Virovitica - Zenica ili KST, KV i BNP

Predstava *Dvanaestorica gnevnih ljudi* koja se radi u kragujevačkom pozorištu, zajednički je, regionalni projekat tri pozorišne kuće iz Srbije, Hrvatske i Bosne i Hercegovine - Knjaževsko-srpskog teatra (KST) iz Kragujevca, Kazališta Virovitica (KV) i Bosanskog narodnog pozorišta (BNP) iz Zenice.

Najstarije srpsko pozorište

Na poziv kneza Miloša Obrenovića u Kragujevac je 1834. došao Joakim Vujić, „slaveno-serbski spisatelj“, sa zadatkom da organizuje rad pozorišta. Vujić je 1835. osnovao *Knjažesko-srbski teatar*, i sa platom od 10 talira mesečno postavljen za njegovog direktora.

Trupa ovog prvog nacionalnog pozorišta bila je sastavljena od državnih činovnika i daka. Kako u trupi nije bilo žena, muškarci preobučeni u ženske kostime tumačili su njihove uloge.

Prva predstava *Fernando i Jarika* odigrana je na Sretenje, 15. februara 1835, povodom donošenja *Sretenjskog ustava* u Kragujevcu. Sem

Fernanda i Jarike (Vujićev prevod) na repertoaru *Knjažesko-srbskog teatra* tokom tog februara 1835, dok je trajala *Sretenjska skupština* nalazili su se još i komadi, mahom Joakimovih prevodi i posrbe Koceuba - *La Pejruz, Bedni stihotvorac i Šnajderski kalfa*, kao i prigodni komadi *Serbija u vreme Svetoga Knjaza Lazara u 16 predstavljenja, Vostanovljenje Serbije črez Svetlog Knjaza Miloša u 10 dejstava i Boj na Čačku*.

Predstave su davane i narednih godina a na Vujićevom repertoaru pored standardnih, bilo je i „svetčanih predstavlenja“ povodom gostovanja visokih zvanica. Prvi srpski teatar imao je i svoj stalni orkestar, *Knjažesko-srbsku bandu*, koja je svirala između činova, kao i komada sa pevanjem.

Poniklo u vreme borbe za nacionalnu nezavisnost i u periodu kada su postavljeni temelji kulturnom životu u Srbiji, pozorište u Kragujevcu delilo je sudbinu svog naroda, održavajući kontinuitet preko raznih družina i pozorišnih formacija. Obnovljeno posle Drugog svetskog rata, postalo je najotvorenija kulturna institucija grada čije se delovanje osećalo u užoj i široj sredini. Na sceni ovog pozorišta odnegovana je čitava plejada vrsnih umetnika koji su ostavili dubokog trag u istoriji pozorišne umetnosti zemlje. Teatar u Kragujevcu koji je nosio ime osnivača prvog srpskog teatra Joakima Vujića, izrastao je po svom repertoarskom izrazu i scenskom tretmanu u moderno savremeno pozorište.

Ucrtani na svim mapama hrvatskog pozorišnog života

Počeci kazališnog života u Virovitici sežu u sam početak 20. stoljeća, točnije u 1900, kada su virovitički glumci 3. veljače u gostonicama *Grčić*, uz koncert Tamburaškog društva *Sloga*, odigrali šalu *Sluge muzikanti*. A od 1945, kada je tadašnja kazališna družina odigrala Nušićevu *Kijavici* u režiji Aleksandra Bjelousova, virovitičko kazalište bilježi više od šest desetljeća neprekidnog profesionalnog rada.

Virovitička kazališna tradicija održala se i u teškim vremenima kad su se u drugim čak i znatno većim gradovima kazališta gasila, a ovdašnje je opstalo prije

kazalište **virovitica**

svega zahvaljujući bezrezervnoj potpori građana Virovitice. Kazališni umjetnici svojim su sugrađanima vraćali umjetničkim kvalitetom i brojnim predstavama - u šest i pol desetljeća postojanja odigrali su više od 400 premijera i prikazali blizu 10.000 predstava.

Danas se ustalila brojka od šest premijera i oko 200 predstava u sezoni. Polovica predstava odigra se u Virovitici, a ostatak izvedbi odigra se u svim ostatim dijelovima Hrvatske, a često i izvan nje (Rusija, Jermenija, Slovenija, BiH, Srbija i Makedonija). Kod odabira premijernih naslova jednaka pažnja posvećuje se djeci i odraslima. Takva repertoarna politika u posljednjih desetak godina virovitičko je kazalište

ucrtala na sve mape hrvatskoga kazališnog života i omogućila sudjelovanje na praktično svim domaćim kazališnim festivalima, kako na onima gdje se igraju predstave za „odraslu“ publiku, tako i na festivalima scenskog stvaralaštva za djecu.

Umetnički ansambl danas broji deset glumaca te jednoga redatelja i kontinuirano je pomladivan glumcima. Nastupi virovitičkoga kazališta posljednjih godina zapaženi su, dobro ocijenjeni od eminentnih hrvatskih kazališnih stručnjaka i kritičara te višestruko nagradivani. Sve te nagrade, kao i pozivi na festivale i kritike, svjedoče da je šest i pol desetljeća duga tradicija profesionalnog kazališta ostavila dubok trag, ali i postavila dobar temelj za još veće uspehe u sezonomama koje su pred nama.

MAJ 2012. U KNJAŽEVSKO-SRPSKOM TEATRU

NE IGRAJ NA ENGLEZE - gostovanje BDP, 2. maja od 20 sati, scena Joakim Vujić;

JEDAN ČOVEK, DVOJICA GAZDA - premjera 5. maja od 20 sati, scena Joakim Vujić, repreze na istoj sceni 6. 8. i 17. maja;

LEPOTICA LINIJE - autor teksta Martin Makdona, režija Milić Jovanović uz supervizorstvo umjetničkog direktora Nebojša Bradić, 9. maja od 20 sati, scena Joakim Vujić, 12. maja gostovanje u Poljskoj, 19. maja gostovanje u Bugarskoj - *Festival Vrace*, 31. maja gostovanje u Foči;

GUSARI - autor teksta Miloš Janoušek, režija Jana Čanji, 10. maja od 13 sati, scena Joakim Vujić;

NOĆ U KAFANI TITANIK - autor teksta i reditelj Nebojša Bradić, 15. maja od 20 sati, scena Joakim Vujić, 16. maja gostovanje u Pirotu na Susretima Joakim Vujić;

DVANAESTORICA GNEVNIIH LJUDI - premjera 25. maja od 20 sati, scena Joakim Vujić, 26. maja gostovanje u Beogradu, 28. maja u Zenici, 31. maja u Virovitici;

NAPOMENA - na sceni Joakim Vujić, od 13. do 18. maja u terminima od 10 i 12 sati održaće se Međunarodni lutkarski festival *Zlatna iskra*.

Najznačajnija umetnička institucija centralne BiH

Bosansko narodno pozorište Zenica osnovano je početkom 1950. Repertoar pozorišta brižljivo je stavljan s ciljem da bude savremen i angažiran. Postavljana su djela najznačajnijih svjetskih dramatičara te brojnih bosanskohercegovačkih i južnoslovenskih autora. Tokom svoje historije BNP Zenica je izgradilo prepoznatljiv stil i zauzelo značajno mjesto u porodici bosanskohercegovačkih teatarata. Prezentirajući vrhunska teatarska ostvarenja BNP Zenica je učestvovalo i bilo laureat na brojnim teatarskim festivalima, smotrama i susretima na prostorima ex-yu. Pozorište je gostovalo u Crnoj Gori, Češkoj, Hrvatskoj, Italiji, Kazahstanu, Makedoniji, Nemačkoj, Poljskoj, Sloveniji i Srbiji. Za plodan rad i umjetnička dostignuća pozorište je dobilo brojne nagrade i društvena priznanja.

Osim teatarskih, BNP Zenica organizator je i domaćin različitih kulturnih i zabavnih programa i manifestacija, značajnih za cjelokupan kulturni život u gradu Zenici, u Zeničko-dobojskom kantonu i šire.

BNP Zenica u okviru svojih producijskih mogućnosti tokom jedne pozorišne sezone premijerno izvodi devet do 11 predstava namijenjenih publici različitih uzrasta. Dvije do tri predstave namijenjene su djeci i omladini, ostatak „odrasloj“ publici. Vođeno ambicijom da ide ukorak s vremenom, da doprinosi rješavanju dilema savremenog čovjeka, BNP Zenica

se u svom kreativnom postupku jasno opređuje za njegovanje i afirmiranje bosanskohercegovačkog književnog i dramskog naslijeđa.

Također, posebna pažnja u repertoarskoj politici poklanja se dramatizacijama značajnih domaćih i stranih proznih djela, te stimulisanju i afirmiranju mlađih dramatičara.

Tokom 60 godina postojanja BNP Zenica je izraslo u najznačajniju umjetničku instituciju u centralnom dijelu Bosne i Hercegovine. Kroz svoje umjetničko djelovanje BNP Zenica postalo je središte i stjecište ne samo teatarskog nego svekolikog umjetničkog i kulturnog života.

12 gnevnih ljudi

Piše
Dejvid Mamet

MI, DRŽAVA

Verujemo da je zasedanje porote svetilište, a iskustvo nam govori da jesu mudri, blago naše zemlje. Većina njih, međutim, izbegava dužnost da bude u poroti. Pozivi dolaze u nezgodnom trenutku i čovek može da poludi zbog toga. Kad se jednom neko uključi u rad porote, shvata da je to sustinski, sastavni deo demokratije. Glasamo na izborima, prikriveni ili otvoreno prezirujući drugu polovicu društva, idiote koje ne vide svetlo na kraju tunela. U sobi za porotu, pokorno shvatamo da smo mi sami sebi utocište. Tu nema sitničara, koji troše stotine miliona na reklamiranje, nameštenih tipova sa prebačenom jaknom preko ramena koji se cere u TV kamjeru, nema prepresa koje bi nas okrenule protiv naših komšija.

U sudnicu vidimo siromašnog muškarca ili ženu - verovatno kriminalca, možda žrtvu - uhvaćenu u mašinu države, a rečeno nam je da smo u periodu naše službe, mi ta Država. Advokati mogu i žele da lažu, pokušavaju da skrene pažnju, ulepšaju i zbune, a ipak ništa ne stoje između osumnjičenog i dvanaest različitih, odgovornih inteligentnih ljudi. Protinici su odvучeni od svog svakodnevnog života i naterani da izgovore strašnu zakletvu. Ta zakletva ima toliku snagu, da pored nje, bračna zakletva, a tako, nažalost i jeste, izgleda kao uslovna.

Biblia obiluje molitvama protiv krivokletstva. Veliki broj ljudi mora da se suoči sa Božjim gnevom zbog lažnog svedočenja. „Pristrasnost u sudjenju ne valja. Onaj koji rđavom kaže - *Ti si nevin* biće proklet i omrznut“. „Ne svedoč protiv svog komšije bez povoda“, „Lažni svedok neće proći nekažnjeno“, „U presudi nemaju imati naklonosti prema bogatima, niti davati prednost sirotinji“.

Sedeći u poroti tešimo se zbog gubljenja vremena, misleći - „Mogao sam i ja biti na optuženičkoj klupi, na pravdi Boga. Da je bilo tako, Bože sačuvaj, želeo bih da ti ljudi u poroti, prestravljeni kao i ja, budu odgovorni, i da ne naprave grešku u šta se i ja zaklinjem“...

Porota ima uputstvo da prihvati standarde „opravdane sumnje“. Svaki član će, naravno na svoj način izneti mišljenje. U tome je genijalnost suđenja pred porotom, što ova specifična shvatanja i primene apstraktnih pojnova moraju biti odbranjene pred grupom. Samostalna grupa različitih ljudi mora da primeni sopstveno zajedničko shvatanje apstraktne ideje na niz diskutabilnih činjenica i konfliktnih izlaganja i da dođe do jednoglasnog zaključka.

Odve se mega-položaj, nečuven po svojoj složenosti, apsurdan u razlici između proizvođača i kupca, političara i glasača, zabavljača i publike svodi na veličinu jednostavne družine. Drama koju ova družina izvodi je poznata od davnina. Neiskusni pitaju - „Šta ćemo uraditi sa osobom X?“ Iskusni odgovaraju - „Držite ga tam, dok se ne povučemo i razmislimo“.

Protagonisti drame zatekli su se u situaciju koju je neko drugi nametnuo. Dobra drama, a *Dvanaest gnevnih ljudi* to jeste, ostavlja sumnju u rešenje. Ona upliće publiku u probleme protagonista tako da može razmatrati argumente, čas jedne, čas druge, sve dok ne postane beznadežno, upornost i kreativnost autora ne donese otkrivenje, a publiku može napustiti pozorište iznenađena otkrićem mogućnosti smirenja.

Posebno izdanje lista Danas posvećeno premijerama predstava „Jedan čovek, dvojica gazda“ i „Dvanaestorica gnevnih ljudi“ u Knjaževsko-srpskom teatru u Kragujevcu

Urednik Dragan Stojić;
saradnik Zoran Mišić; prelom Zoran Spahić